

Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships

”PRESS - Promoting European Social economy Strategies and social entrepreneurship for inclusion of disadvantaged women in labour market” project

2016-1-HU01-KA202-023003

A szociális gazdaság és a munkaerő-integráló szociális vállalkozások mintája, mint a hátrányos helyzetűek munkahelyi beilleszkedésének eszköze

The social economy and the pattern of work integration social enterprises as a tool for work insertion of the disadvantaged

Az Európa 2020 Stratégia az EU növekedési és foglalkoztatási menetrendje az elmúlt évtizedben. Az Európa 2020 Stratégia egyéb céljai között a foglalkoztatásra, a szegénységre és a társadalmi kirekesztésre összpontosít, továbbá célja a 20-64 éves népesség foglalkoztatási arányának 75% -ra való növelése (a nők, az idősebb munkavállalók szélesebb körű bevonása és a bevándorló munkaerő jobb integrációja révén), ezen kívül csökkenteni akarja a szegénységben és/vagy a társadalmi kirekesztésben vagy ezektől veszélyeztetetten élők számát legalább 20 millió fővel.

A 2011. áprilisában elfogadott, *A nemzeti romaintegrációs stratégiák* uniós keretrendszerének a foglalkoztatás az egyik pillére és egyben célkitűzése, amelynek célja a romák és a lakosság többi része között fennálló foglalkoztatási szakadék csökkentése, valamint az, hogy a nemzeti romaintegráció stratégiát minden tagállam alkalmazza.

A szociális gazdaság, a szociális vállalkozások és a szociális vállalkozói szellem teljes mértékben megfelel eznek a prioritásoknak.

A munkaerő-integráló szociális vállalkozások (WISE – Work Integration Social Enterprise) a szakmai továbbképzésben elősegítik és alkalmazzák a munkahelyi alapú tanulási módszertant, elsősorban a hátrányos helyzetű és a társadalmi kirekesztettséggel foglalkozó embereket foglalkoztatva, a szükséges alap-, puha vagy transzverzális készségek biztosítása révén javítják foglalkoztatási képességüket, köszönhetően annak, hogy a gyakorlat során biztosított a munkahelyi coaching, a mentorálás, a készségeik vizsgálata, az egyéni karrier meghatározása, a job shadowing, a munkahelyi képzés, egészen a nyílt munkaerőpiacra való kilépésig.

Az Unióban hatékonynak bizonyult WISE modellt különféle formákkal és célokkal ('ugródeszka' foglalkoztatás és cél vállalatok) alkalmazzák, a foglalkoztatás azonnali szükségességére reagálva, miközben hosszú távon támogatja az emberek társadalmi és szakmai fejlődését, a hátrányos helyzetből történő fokozatos kilépéshez.

A PRESS PROJEKTRŐL

Az Európa 2020 stratégiával az EU több elrendő célt tűzött ki 2020-ig az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás területein.

A „PRESS - PRomoting European Social economy Strategies and social entrepreneurship for inclusion of disadvantaged women in labour market” projekt célkitűzése különösen a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem, főleg a hátrányos helyzetű nők esetén, különös figyelemmel a fiatal roma nőkre. A PRESS projekt bevon közvetlen és közvetett kedvezményezetteket: köztisztviselőket, döntéshozókat, szakembereket más országokból.

A részt vevő országok: Magyarország, Belgium, Spanyolország, Portugália, Horvátország és Olaszország.

A projekt a célkitűzések eléréséhez használni kívánja a hátrányos helyzetű nők inklúziójának modelljeit, a legjobb gyakorlatokat, módszereket, az állami / magán partnerségi stratégiákat európai szinten.

A projekt különösképpen ösztönözni szeretne a szociális vállalkozások és a döntéshozók közötti párbeszédet a partnerországokban.

Az Európai Bizottság szerint a szociális vállalkozások és az inkluzív szociális gazdaságért dolgozók kulcsszerepet játszanak a társadalmi kohézió elősegítésében és a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében.

A teljes kiadvány ingyenesen elérhető az alábbi linken:

http://www.galileoprogetti.hu/doc/PRESS_Final%20Publication_Final%20Version_PDF

<http://www.ensie.org/pressproject>

Erasmus+

A PARTNER SZERVEZETEK

GALILEO PROGETTI NONPROFIT KFT. - HUNGARY

<http://www.galileoprogetti.hu/>

ASSOCIAÇÃO A3S - PORTUGAL

<https://www.facebook.com/associacao3s/>

4

ACTGRUPA

ACT GRUPA - CROATIA

<http://act-grupa.hr/hr/>

ENSIE - EUROPEAN NETWORK OF SOCIAL INTEGRATION ENTERPRISES

<http://www.ensie.org/>

FAEDEI - FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES EMPRESARIALES DE EMPRESAS DE INSERCIÓN – SPAIN

<http://www.faedei.org/es/>

RES – RÉSEAU D'ENTREPRISES SOCIALES – BELGIUM

<http://www.resasbl.be/012/fr/>

Ulisse Cooperativa Sociale
Via Leopoldo Galeotti
50136 Firenze (FI)

ULISSE COOPERATIVA SOCIALE – ITALY

<http://www.cooperativaulisse.it/ulisse/>

A SZOCIÁLIS GAZDASÁG ÉS A SZOCIÁLIS VÁLLALKOZÓI SZELLEM

A szociális gazdaság és a szociális vállalkozói szellem egy olyan gazdaságfejlesztési modell eszközei, amelyek célja a piac és a vállalkozói szellem szabadságának biztosítása a társadalmi igazságossággal együtt, s ezek egymással való harmonizációja.

A szociális gazdaság olyan üzleti látásmódot jelent, amely nemcsak a nyereség elérésére, vagy az egyén gazdasági helyzetének javítására, hanem a lehető legtöbb ember életminőségének javítására irányul. A szociális vállalkozás tehát nem korlátozódik kizárólag a "hátrányos helyzetűnek" tekintett kategóriák támogatására, ezért nem kizárólag a szociális szférába tartozik.

SZOCIÁLIS VÁLLALKOZÁSOK

A szociális vállalkozás olyan szolgáltató a szociális gazdaságban, amelynek fő célja inkább a társadalmi hatás, mint kizárólag a tulajdonosok vagy az részvényesek profitja. A vállalkozás vállalkozói szellemben és innovatív módon kínál termékeket és szolgáltatásokat a piacon, és nyereségét elsősorban társadalmi célok elérésére használja fel. Ezt nyíltan és felelősen kezelik, és különösen az alkalmazottakat, a fogyasztókat és az érdekelteket érintik a kereskedelmi tevékenységei.

Az Európai Bizottság a "szociális vállalkozások" kifejezést használja a következő típusú üzleti tevékenységekre:

- azok, amelyekért a közjó szociális vagy társadalmi célja a kereskedelmi tevékenység oka, gyakran a szociális vagy társadalmi innováció magas szintű formájában;
- azok, ahol a nyereséget jobbra újrabefektetik a szociális cél elérésének érdekében;
- ahol a szervezet szerkezete vagy a tulajdonosi rendszer tükrözi küldetését, demokratikus vagy részvételen alapuló elveket alkalmaz, vagy a társadalmi

igazságosságra összpontosít;

- üzleti tevékenységek, melyek szociális szolgáltatásokat nyújtanak és/vagy termékeket állítanak elő a veszélyeztetett személyeknek, és/vagy üzleti tevékenységek, melyek szociális célt szolgáló termékek előállításával vagy szolgáltatások nyújtásával foglalkoznak, de amelyek tevékenysége kívül eshet a szociális termékek vagy szolgáltatások nyújtásának célján;
- szolgáltatások veszélyeztetett személyek számára;
- olyan üzleti tevékenységek, amelyek szociális célt szolgáló áruk vagy szolgáltatások előállítási módszerével rendelkeznek, de amelyek tevékenysége kívül eshet a szociális áruk vagy szolgáltatások nyújtásának valódi célján.

WISE - WORK INTEGRATION SOCIAL ENTERPRISE – MUNKAERŐ-INTEGRÁLÓ SZOCIÁLIS VÁLLALKOZÁS

A PRESS project a WISE rövidítéssel ismert munkaerő-integrációval foglalkozó szociális vállalkozások különböző európai tagállamokban szerzett tapasztalataira és tevékenységeire összpontosít. De mi a WISE? A munkaerő-integráló szociális vállalkozás jelentését három kumulatív elvvel magyarázhatjuk:

- Azon egyének **társadalmi és szakmai integrációja**, akik társadalmi kirekesztettségük és a marginalizálódottságuk miatt növekvő szociális és szakmai hátrányok áldozatává váltak;
- **A gazdasági rendszer középpontjában álló vállalkozások:** szociális integrációval foglalkozó vállalkozások úgy döntöttek, hogy tevékenységüket a kirekesztés jelenségének egyik legfontosabb tényezőjére, magának a gazdasági rendszerre fókuszálva végzik;

- **Erős pedagógiai dimenzióval rendelkező vállalkozások:** meglévő potenciáljuk alapján szociális integrációval foglalkozó vállalkozások kezdeményeznek képzési és oktatási programokat, a vállalkozáson belüli potenciált fejlesztve.

FELISMERÉSEK

 A különböző országokban különböző WISE-modellek vannak. Néhány lényeges különbség:

- A WISE-ek célkitűzései közötti különbség: az ugródeszka-foglalkoztatás, amelyben az integrálandó egyén korlátozott ideig maradhat, és az integráció célja a munkavállaló a nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatása (Belgium és Spanyolország), vagy a tartós, folyamatos foglalkoztatás olyan vállalkozásokban, amelyek célja, hogy megtartsák a klienset a szociális vállalkozás alkalmazottjaként (Olaszország);
- Egyes országokban a munkaerő-integrációt alkalmazó vállalatok állami támogatásban részesülnek. Spanyolországban és Belgiumban a kliens javadalmazása egyfajta munkanélküli segélyként szerepel a közigazgatásban. Belgiumban az állami támogatás magába foglalja a job coach/mentor fizetését is;
- Olaszországban a munkaerő-integráló vállalkozások (B-típusú szövetkezetek) nem kapnak közvetlen támogatást, de csökkentett a áfát és a járulékokat fizetnek;

 A WISE-ok vállalkozások, és mint ilyenek, túlélésükhöz profitot kell termelniük. Jelenleg a WISE-ok esetében a gazdasági túléléshez, még ha más-más mértékben is, de vagy a közbeszerzési pályázatok forrásaira van szükségük, vagy védett piaci hozzáférésre vonatkozó közbeszerzési eljárásokra, mint Olaszország, Belgium és Spanyolország esetében, vagy az állami támogatás egyéb formáinak (mint a Belgiumban

a Titre Service és a Public Taxi). Ez a segítség, habár rendkívül hasznos rövidtávon, valójában a WISE-ok hosszútávon gazdasági gyengeségét okozza. A WISE-nek törekednie kell arra, hogy azonosítsa azokat a magánpiacokat, amelyekben gazdaságilag autonóm módon megállhatják a helyüket, az állami gazdasági támogatás csökkentése érdekében. Vannak érdekes tapasztalatok Olaszországban és Belgiumban, amelyekből kiderül, hogy a helyi közvélemény szociális érzékenysége, hozzáállása nagyon fontos. Bár egyes esetekben a szociális vállalkozás előny a közvélemény és az ügyfelek szemében, akik fogyasztói választásukkal részt vesznek a társadalmi és szolidaritási gazdaság fejlődésében, más országokban, mint például Horvátország, a szociális vállalkozók panaszkodnak az érdeklődés hiányáról, ha nem az ügyfelek ellenséges hozzáállásáról.

 Hosszú távú támogatásra van szükség a WISE-ok céljainak eléréséhez: a dolgozó szakmai, szociális és transzverzális készségek növeléséhez. Mindenesetre az integrált dolgozó nehezen ári el a hagyományos alkalmazott termelékenység szintjét: így a szociális vállalkozás termelékenységének költsége meghaladja a klasszikus vállalkozás költségeit. Belgiumban és Spanyolországban ezt a hiányt állami gazdasági támogatással töltik be, Olaszországban a áfa csökkentése révén, és mindezen országokban a közbeszerzés által is segítik ezen vállalkozásokat. Ám azokban az országokban, ahol nincs gazdasági támogatás vagy kedvező szabályozási és költségvetési keretrendszer, azokban nehéz megállni a piacon ezzel a hátránnyal..

 A belga és a spanyol modellben a WISE-ek jelentős pénzügyi támogatást kapnak az állami szektorból, míg az olasz és a horvát modell kevésbé támogató ebben a tekintetben. Ez tükröződik az integrált munkavállalók mentorálásában: az első esetben a munkavállaló szakmai fejlődését éppúgy egy mentor segíti, ahogyan a személyes fejlődését is egy mentor vagy job coach támogatja, a autonómiájának fejlesztéséhez, és nyílt piaci integrációjához.

 Ez a modell rövid távon több előnyt és szolgáltatást nyújt az integrált személy számára, de szorosan kapcsolódik az állami támogatáshoz. A B típusú szociális szövetkezet olasz modelljében kevésbé jelenik meg a mentorálás, mivel nincs külön

fizetett alkalmazott, aki ezt kifejezetten ellátná, de hosszú távon ennek a vállalati modellnek nagyobb esélyei lehetnek a túlélésre, még állami támogatáson nélkül is.

 A szociális gazdaság kevésbé ismert a közép- és kelet-európai országokban, éppúgy, mint a szociális vállalkozói szellem: ezért fontos, hogy maguk a projektben részt vevő szociális vállalkozások is kötelezettséget vállaljanak arra, hogy ezeket a civil társadalommal és különösen a közgazdaságtudományt hallgató diákokkal megismertetik.

 A roma nők helyzete különleges, mind a roma kisebbségen belül, mind az európai nők helyzetéhez képest. Elmondhatjuk, hogy összefoglalja magában az összes sztereotípiát, a megbélyegzést és a roma kisebbség és a női nem minőségi személyes és társadalmi fejlődésének akadályait. A roma nők foglalkoztathatósága számos tényezőt figyelmen kívül hagy a képzéshez való hozzáférés, a kapott oktatás minősége, az iskolai lemorzsolódás magas aránya, a családok hozzáállása a nők foglalkoztatása, a családmódel és a korai anyaság között. A pozitív eredmények elérése érdekében szükséges a holisztikus szemlélet, és a kora gyermekkori oktatással kezdődő hosszú távú beruházásokra van szükség.

 Egy másik kritikus kérdés, amelyre a szociális vállalkozásoknak, a civil társadalomnak és a közintézményeknek összpontosítaniuk kell, az a romaellenesség és a diszkrimináció széles körű elterjedése. Amellett, hogy a roma kisebbség alacsony képzettségi szintje nehezebbé teszi a munkaerőpiacra való belépést, azonos készségekkel rendelkező a roma származású emberek hátrányos megkülönböztetéstől szenvednek. A WISE-k fontos tranzit szerepet játszhatnak a munkavállalók számára, lehetővé téve nekik a hagyományos munkaerőpiacon megszerzett tapasztalatok, készségek és referenciák felhalmozását.

 Teljes mértékben releváns felismerés, hogy a roma nők munkaerő-piaci beilleszkedésének támogatása érdekében az oktatási és szakmai orientációtól kezdve támogatási programokba kell befektetni, hogy különösen a fiatalabb generációk beléphessenek a munkaerőpiacra és méltóságteljes és szakmailag teljesítő foglalkozással rendelkezzenek.

 Az Európai Bizottság szociális pilléreiben a nők a hátrányos helyzetűek közé tartoznak, míg a romák nem. Az Európai Bizottság tudomására hozták a civil szervezetek, hogy fontos, hogy ne csökkenjen a figyelem, mert a statisztikai adatok és a valóság leképezése szerint a roma kisebbség a legnagyobb európai etnikai kisebbség, s helyzete nem javul, továbbá még mindig erős romaellenesség a nem roma kisebbséghez tartozókban.

 Amint azt az Európai Bizottság 2018. április 18-án Brüsszelben az Európai Szakértői Központ (ECEC) munkajogi, a foglalkoztatásügyi és a munkaügyi politikai szemináriumán kihangsúlyozta: "A szociális pillér és az Európai Szemeszter a szociális Európa megvalósításának eszközei". A szegénységi küszöbről és a társadalmilag kirekesztő helyzetből való eltávolodáshoz alapvető fontosságú a foglalkoztatás, de ez nem az egyetlen fontos kérdés. Fontos, hogy egyszerre két fronton dolgozzunk: egyrészt a roma származású polgárok a lakhatási feltételeinek javítása, a minőségi szolgáltatásokhoz és az oktatáshoz való hozzáférésük megkönnyítése, valamint az egészséggel kapcsolatos szempontok javítása érdekében kell tevékenykedni. Másrészt együtt kell dolgozni a civil társadalommal annak érdekében, hogy a hátrányos megkülönböztetés és a szegregáció ellen küzdjünk.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

EURÓPA 2020 STRATÉGIA

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló, intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési stratégiája. Ahhoz, hogy a stratégiai célkitűzés teljesíthető legyen, öt nagyszabású célt fogalmaztak meg. Ezek a célok a foglalkoztatás, a kutatás-fejlesztés, az éghajlatváltozás és az energiafenntarthatóság, az oktatás, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem területeihez kapcsolódnak.

A kohéziós politika elkötelezett az Európa 2020 stratégia finanszírozása iránt. A 2014–

2020-as programozási időszakra előirányzott támogatás ezért az Európa 2020 céljaival foglalkozó II tematikus célkitűzést hivatott finanszírozni. A beruházások egy bizonyos százalékát ezekre a tematikus célkitűzésekre kell fordítani. A tematikus szempontoknak köszönhetően a kohéziós politikai finanszírozást olyan kezdeményezésekre költik, amelyek révén Európa innovatívabbá, hatékonyabbá, fenntarthatóbbá és versenyképesebbé válhat.

EURÓPAI FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA

Az európai foglalkoztatási stratégia az Európai Unió tagállamait segíti abban, hogy új és jobb munkahelyeket hozzanak létre. A célkitűzések, prioritások és célértékek meghatározására uniós szinten kerül sor. A megállapodás létrejöttét követően a kormányok összehangolják a foglalkoztatás javítását célzó tagállami erőfeszítéseket.

A munkanélküliség napjaink egyik legfontosabb kihívása. Az Európa 2020 stratégia előírja, hogy 2020-ra a munkaképes lakosság foglalkoztatottsági rátája 75% legyen. Ennek megvalósítása érdekében az európai foglalkoztatási stratégia olyan keretet nyújt a tagállamok számára, amelynek révén megoszthatják, megvitathatják és koordinálhatják a foglalkoztatáspolitikájukat.

FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉS

A fenntartható fejlődés olyan fejlesztéspolitikát jelöl, amelynek célja, hogy a gazdasági, szociális és környezeti jólétre vonatkozó társadalmi igényeket rövid, közép- és mindenekelőtt hosszú távon is kielégítse. Alapkövetelménye, hogy a fejlesztésnek úgy kell a jelenlegi szükségleteinket kielégítenie, hogy ne veszélyeztesse a jövő nemzedékeinek jólétét. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a hosszú távú gazdasági fejlődés feltételeinek megteremtésekor biztosítani kell a környezet megfelelő védelmét.

A fenntartható fejlődés az EU átfogó célkitűzése. Az EU a cél elérése érdekében fenntartható fejlődési stratégiát fogadott el. Ami a kohéziós politikát illeti, a fenntartható

fejlődés a közös rendelkezésekről szóló rendelet kulcsfontosságú koncepciója. Az iránymutatások alkotják az európai strukturális és beruházási alapok által társfinanszírozott valamennyi program szakpolitikai keretét.

MÉG TÖBB INFÓ

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_employment

<http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus/terms/1083>

<http://www.epasi.eu/ThematicReportSOC.pdf>

<https://www.oecd.org/els/soc/cope-divide-europe-2017-background-report.pdf>

<https://www.google.hu/search?q=social+research+on+roma+minority+in+europa+union&oq=social+research+on+roma+minority+in+europa+union&aqs=chrome..69i57j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

<http://www.erionet.eu/>

<http://fra.europa.eu/en/theme/roma>

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."